

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА,
методичні вказівки та індивідуальні завдання
до вивчення дисципліни «Оподаткування підприємств» для студентів
спеціальності 071 – облік і оподаткування (бакалаврський рівень)**

Друкується за Планом видань навчальної та методичної літератури,
затвердженим Вченою радою НМетАУ
Протокол № 1 від 21.01.2019

Дніпро НМетАУ 2019

УДК 658:336.221 (07)

Робоча програма, методичні вказівки та індивідуальні завдання до вивчення дисципліни «Оподаткування підприємств» для студентів спеціальності 071 – облік і оподаткування (бакалаврський рівень) / Укл.: Г.О. Король, Ю.О. Распопова, В.О. Музика. – Дніпро: НМетАУ, 2019. – 37 с.

Містить: робочу програму та методичні вказівки до вивчення тем дисципліни «Оподаткування підприємств»; індивідуальне завдання за варіантами; літературу, що рекомендується для опанування тем дисципліни.

Призначена для студентів спеціальності 071 – облік і оподаткування (бакалаврський рівень) заочної форми навчання.

Укладачі: Г.О. Король, канд. екон. наук, проф.
Ю.О. Распопова, канд. екон. наук, доц.
В. О. Музика, магістрант

Відповідальний за випуск В.Д. Зелікман, канд. техн. наук, доц.

Рецензент І.Г. Сокиринська, канд. екон. наук, доц. (НМетАУ)

Підписано до друку 01.11.2019. Формат 60x84 1/16. Папір друк. Друк плоский.
Облік.-вид. арк. 2,17. Умов. друк. арк. 2,15. Замовлення №222.

Національна металургійна академія України
49600, Дніпро, пр. Гагаріна, 4

Редакційно-видавничий відділ НМетАУ

ВСТУП

Обґрунтований вибір системи оподаткування та прогнозування можливих ризиків у цій сфері забезпечує підприємству в ринкових умовах стабільне становище. Тому отримання студентами-обліковцями знань про оподаткування підприємств є актуальним завданням навчального процесу.

Дисципліна «Оподаткування підприємств» входить до циклу дисциплін навчального плану бакалаврів спеціальності 071 – облік і оподаткування. Метою вивчення цієї дисципліни є формування у студентів системи знань, необхідних для формування податкової політики в умовах підприємств України.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

– **знати:** методологічні засади оподаткування; основи податкової системи України; правові взаємовідносини платників податків та контролюючих органів;

– **вміти:** обґрунтовувати положення податкової політики підприємства; визначати суму конкретних податків в залежності від системи оподаткування, що обрана на підприємстві.

За змістом дисципліна «Оподаткування підприємств» складається з 12 тем, в яких розкриваються методологічні засади оподаткування та методичні рекомендації щодо визначення окремих податків (зборів) в сучасних умовах господарювання. Основна частка матеріалу вивчається студентами самостійно на основі опрацювання Податкового кодексу України [1] та іншої рекомендованої літератури. Для поглиблення теоретичних знань та набуття практичних навичок з опанування системи оподаткування України студенти заочного факультету виконують індивідуальне завдання.

Дисципліна «Оподаткування підприємств» базується на знаннях студентів, отриманих при вивченні дисциплін «Мікроекономіка», «Економіка підприємств», «Фінансовий облік I», «Фінансовий облік II», «Облікова політика». Набуті знання та вміння будуть необхідні студентам при вивченні дисциплін «Облік і звітність в оподаткуванні», «Звітність підприємств».

1. РОБОЧА ПРОГРАМА ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИВЧЕННЯ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ

За навчальним планом студентів спеціальності 071 – облік і оподаткування (бакалаврський рівень) загальний обсяг дисципліни «Оподаткування підприємств» складає 150 академічних годин, які для студентів заочної форми навчання розподілені за видами занять (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1

Розподіл навчальних годин дисципліни «Оподаткування підприємств» за семестрами та видами учбового навантаження

Семестр	Усього годин	Аудиторні заняття			Самостійна робота	Види контролю
		всього	лекції	практичні заняття		
7	150	24	12	12	126	Індивідуальне завдання, екзамен

Розподіл навчальних годин дисципліни «Оподаткування підприємств» для студентів заочної форми навчання за темами і видами занять представлений в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Розподіл навчальних годин дисципліни
«Оподаткування підприємств» за темами та видами занять, годин

Назва теми	Аудиторні заняття		Самостійна робота	Разом
	лекції	практичні заняття		
1	2	3	4	5
1. Економічна сутність оподаткування	–	–	12	12
2. Нормативно-правове забезпечення оподаткування	–	–	6	6

Продовження таблиці 1.2

1	2	3	4	5
3. Види податків в Україні	2	–	10	12
4. Правові взаємовідносини учасників податкового процесу	–	–	18	18
5. Відповідальність платників податків	–	–	12	12
6. Податок на прибуток підприємств	2	2	14	18
7. Податок на доходи фізичних осіб	2	2	8	12
8. Податок на додану вартість	2	2	14	18
9. Акцизний податок	2	–	4	6
10. Екологічний податок	–	2	4	6
11. Місцеві податки і збори	2	2	14	18
12. Єдиний податок	–	2	10	12
Всього	12	12	126	150

Нижче у стислій формі викладені методичні вказівки до самостійного вивчення студентами тем дисципліни «Оподаткування підприємств».

Тема 1. Економічна сутність оподаткування

Оподаткування як економічна та правова категорія. Функції податків. Принципи оподаткування.

При вивченні цієї теми, студент повинен усвідомити, що **податок** як економічно-правова категорія – це обов'язковий грошовий внесок з фізичних та юридичних осіб у державний (місцевий) бюджет, за умови, що даний платіж безпосередньо входить у податкову систему держави й на встановлених чинним податковим законодавством підставах, з метою фінансування загальних економічно-соціальних потреб держави та її громадян [2]. Сукупність податків, які встановлені законодавчою владою й стягуються виконавчими органами, називається **податковою системою**. Вона є найважливішим елементом ринкової економіки.

Необхідно мати на увазі, що розвиток податкової системи історично визначив три основні його функції – **фіскальну, регулюючу, стимулюючу та контрольну**.

Слід звернути увагу на те, що вперше в нормативних документах України, які регламентують сферу оподаткування, в Податковому кодексі

визначені принципи, на яких ґрунтується Податкове законодавство України. До таких принципів [стаття 4, 1] відносяться: **загальність оподаткування; рівність усіх платників перед законом; невідворотність настання визначеної законом відповідальності; презумпція правомірності рішень платника податку; фіскальна достатність; соціальна справедливість; економічність оподаткування; нейтральність оподаткування; стабільність; рівномірність та зручність сплати; єдиний підхід до встановлення податків та зборів.** Необхідно опанувати сутність і дієвий механізм застосування цих принципів.

Література: [1, 2, 10-13].

Тема 2. Нормативно-правове забезпечення оподаткування

Основні засади податкового законодавства України. Співвідношення податкового законодавства з іншими законодавчими актами.

Студентові необхідно мати на увазі, що основними нормативними документами, які регламентують податкову систему України, є: Конституція України [3]; Податковий кодекс України [1]; Митний кодекс України [4].

Також слід усвідомити, що податкове законодавство України, крім вищеназваних актів, складається із багатьох інших нормативно-правових документів. Зокрема,:

– законів з питань митної справи у частині регулювання правовідносин, що виникають у зв'язку з оподаткуванням ввізним або вивізним митом операцій з переміщення товарів через митний кордон України;

– чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України і якими регулюються питання оподаткування;

– нормативно-правові акти, прийняті на підставі та на виконання [1] й законів з питань митної справи;

– рішення органів місцевого самоврядування з питань місцевих податків та зборів, прийнятих за правилами, встановленими [1].

При цьому треба запам'ятати, що адміністрування податків, зборів (обов'язкових платежів) регламентується 2 розділом [1], а саме, регулюються питання щодо: взаємовідносин контролюючих органів і платників податків; порядку обліку та перевірок платників податків, їх відповідальності щодо дотримання норм податкового законодавства; порядку складання та надання до контролюючих органів податкової звітності (декларацій, розрахунків);

особливостей інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів контролюючих органів тощо.

Література: [1-9, 19, 20].

Тема 3. Види податків в Україні

Поняття податку та збору. Загальні засади встановлення податків. Прямі та непрямі податки. Загальнодержавні та місцеві податки та збори. Види систем оподаткування: загальна, спрощена.

Вивчаючи цю тему, студент повинен запам'ятати, що **податком** є обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, який справляється з платників податку згідно з [1]. **Збором (платою, внеском)** є обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників зборів за умови отримання ними спеціальної вигоди, у тому числі внаслідок вчинення на користь таких осіб органами державного чи місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значних дій [1].

Загальні засади встановлення податків (зборів) регулюються статтею 7 [1]. Зокрема, під час встановлення податку (збору) обов'язково визначаються такі елементи: платники податку; об'єкт оподаткування; база оподаткування; ставка податку; порядок обчислення податку; податковий період; строк та порядок сплати податку; строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку. Під час встановлення податку можуть передбачатися податкові пільги та порядок їх застосування.

Різноманітність видів податків (зборів) можна простежити в розвитку різних класифікаційних ознак. Так, відповідно до [2], «за формою оподаткування» податки (збори) поділяються на прямі та непрямі; «за рівнем бюджетів щодо надходження» – на загальнодержавні та місцеві; тощо.

Прямий податок – податок, величина якого прямо залежить від кінцевих результатів господарської діяльності. **Непрямий податок** – податок, величина якого не залежить від кінцевих результатів діяльності господарської діяльності.

Використовуючи нормативну і спеціальну літературу, студент повинен усвідомити, що **загальнодержавні податки та збори** є обов'язковими до сплати на усій території України. До них відносять:

- податок на прибуток підприємств;
- податок на доходи фізичних осіб;
- податок на додану вартість;

- акцизний податок;
- екологічний податок;
- рентна плата;
- мито.

Слід відрізняти місцеві податки та збори:

- податок на майно (податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки; транспортний податок; плата за землю);
- єдиний податок;
- збір за місця для паркування транспортних засобів;
- туристичний збір.

Місцеві податки (збори) встановлюються в межах граничних розмірів ставок, визначених [1], рішеннями відповідних територіальних громад і є обов'язковими до сплати на території таких громад.

Необхідно засвоїти, що сукупність загальнодержавних та місцевих податків (зборів), що справляються в установленому [1] порядку, становить **податкову систему України**. На сьогодні в Україні суб'єкти господарювання можуть обрати такі системи оподаткування: загальну та спрощену.

Література: [1, 2, 10-13].

Тема 4. Правові взаємовідносини учасників податкового процесу

Учасники податкового процесу. Права та обов'язки контролюючих органів і платників податків. Податкова звітність: види звітності, порядок та строки подання. Строки сплати податкового зобов'язання. Порядок обліку платників податків. Види перевірок та порядок їх проведення.

Ця тема дуже важлива для майбутніх фахівців з обліку і оподаткування, оскільки визначає правові взаємовідносини між **учасниками податкового процесу**. Такими учасниками згідно з [1] є:

– **платники податків (зборів)** – фізичні і юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування згідно з податковим законодавством, і на яких покладено обов'язок зі сплати податків (зборів);

– **податкові агенти** – особа, на яку покладається обов'язок з обчислення, утримання з доходів, що нараховуються (виплачуються, надаються) платнику,

та перерахування податків до відповідного бюджету від імені та за рахунок коштів платника податків;

– **контролюючі органи** – центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову, митну політику, а також з адміністрування єдиного внеску, політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавства, з питань сплати єдиного внеску та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на нього та його територіальні органи.

Правовідносини між платниками податків (податковими агентами) та контролюючими органами регулюються положеннями 2 розділу [1] «Адміністрування податків, зборів, платежів». Права контролюючих органів визначені статтею 20 [1]. При цьому обов'язки та відповідальність щодо контролюючих органів покладається на їх посадових осіб (стаття 21 [1]). Обов'язки платників податків визначені статтею 16, їх права – статтею 17 [1].

Треба запам'ятати, що відповідно до положень глави 2 [1], звітністю підприємств з податків вважається податкова декларація, яка подається за звітний (податковий) період в строки, якщо цей період дорівнює:

- календарному місяцю, то протягом 20 днів, що настають за останнім календарним днем звітного місяця;
- календарному кварталу (півріччю), то протягом 40 днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу (півріччя);
- календарному року, то протягом 60 днів, що настають за останнім календарним днем звітного року.

Студент розглядає, яким чином подається податкова декларація, а саме: платником податків самостійно або уповноваженою на це особою; надсилається поштою з повідомленням про вручення та з описом вкладення; засобами електронного зв'язку в електронній формі відповідно до вимог чинного законодавства. При цьому вибір здійснюється платником податків самостійно.

Необхідно знати, що платник податків самостійно обчислює суму **податкового зобов'язання**, яку зазначає у податковій декларації, що подається контролюючому органу у встановлені строки. Суму такого зобов'язання платник податків згідно зі статтею 57 [1] повинен сплатити протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку подання декларації. Суму податкового зобов'язання, визначену у митній декларації, платник податків зобов'язаний сплатити до/або на день подання митної

декларації. Податковий агент сплачує суму податкового зобов'язання у строки, передбачені окремими статтями [1].

З порядком обліку платників податків студент може ознайомитись із положень глави 6 (статті 63-70) розділу 2 [1]. Зокрема, платник податків зобов'язаний стати на облік у відповідних контролюючих органах за основним та неосновним місцем обліку. Крім того, він повинен повідомляти про всі об'єкти оподаткування і об'єкти, пов'язані з оподаткуванням, контролюючі органи за основним місцем обліку. Облік платників податків у контролюючих органах ведеться за податковими номерами.

Далі необхідно ознайомитися з видами перевірок та порядком їх проведення. З метою контролю дотримання платниками податків (зборів) податкового законодавства контролюючі органи проводять відповідні перевірки, види та порядок проведення яких регулюються положеннями глави 8 (статті 75-82) [1]. Так, контролюючі органи мають право проводити такі перевірки: **камеральні, документальні** (планові або позапланові; виїзні, невиїзні) та **фактичні**. Студентові необхідно засвоїти порядок їх проведення.

Література: [1-9, 19, 20].

Тема 5. Відповідальність платників податків

Види відповідальності за порушення податкового законодавства. Умови притягнення до фінансової відповідальності. Засади застосування штрафів та пені.

За порушення законів з питань оподаткування та іншого законодавства контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, застосовуються такі **види юридичної відповідальності: адміністративна; кримінальна; фінансова.**

Треба знати, що **адміністративна відповідальність** є засобом адміністративного впливу на порушників податкового законодавства із застосуванням адміністративно-правових норм. Діяння, за які передбачена адміністративна відповідальність за порушення податкового законодавства, зазначені в [1, 5].

Кримінальна відповідальність застосовується при доказі винності, протиправності, умислу та особливо тяжких наслідках податкового злочину. Дана відповідальність щодо ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів має такі особливості: її суб'єктами є фізичні особи;

регулюється нормами [стаття 212, 7]; встановлюється лише в судовому порядку; має певні процесуальні особливості.

Фінансова відповідальність застосовується у вигляді штрафних (фінансових) санкцій (штрафів) та/або пені.

Слід усвідомити, що особливістю фінансової відповідальності за порушення податкового законодавства є її компенсаційно-каральний характер, який полягає в необхідності відшкодування державі збитків, що виникли внаслідок недотримання надходжень до бюджетів всіх рівнів від податків та зборів. Тобто відповідальність за порушення податкового законодавства об'єднує дві різні моделі юридичної відповідальності: правовідновлювальну (компенсаційну) та штрафну (каральну). Саме це підкреслює стаття 112 [1], в якій зазначено, що притягнення до фінансової відповідальності платників податків за порушення законів з питань оподаткування не звільняє їх посадових осіб за наявності відповідних підстав від притягнення до адміністративної або кримінальної відповідальності.

Необхідно пам'ятати, що фінансова відповідальність реалізується через систему штрафних санкцій (штрафів та пені. Так, **штрафна санкція (фінансова санкція, штраф)** – плата у вигляді фіксованої суми або відсотків, що стягується з платника податку у зв'язку з порушенням ним вимог податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи. **Пеня** є сумою коштів у вигляді відсотків, нарахована на суми грошових зобов'язань, не сплачених у встановлені законодавством строки. Засади застосування та суми штрафів і пені визначені статтями 113-132 [1].

Література: [1-7, 19, 20].

Тема 6. Податок на прибуток підприємств

Платники податку. Об'єкт оподаткування. База оподаткування. Різниця, що застосовують при коригуванні фінансового результату. Ставки податку, порядок його обчислення й сплати.

Розглядаючи цю тему, слід усвідомити, що оподаткування прибутку підприємств регламентується положеннями третього розділу [1]. Платниками податку є юридичні особи (підприємства) та їх відокремлені підрозділи, які провадять господарську діяльність на території України та за її межами з метою отримання прибутку.

Необхідно знати, що **об'єктом** оподаткування є **прибуток підприємства**, визначений шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень [1]. **Базою оподаткування** є грошове вираження об'єкту оподаткування, визначеного згідно із статтею 134 [1].

Треба мати на увазі, що при визначенні податку на прибуток приймається фінансовий результат діяльності підприємства (різниця між його доходами та витратами). Доходи та витрати визнаються на підставі первинних документів, що підтверджують факт отримання платником податку доходів (нарахування витрат), обов'язковість ведення і зберігання яких передбачено правилами ведення бухгалтерського обліку. Слід усвідомити, що фінансовий результат діяльності підприємства відповідно до статей 138 – 140 [1] може коригуватися на різниці, які виникають при:

- нарахуванні амортизації необоротних активів;
- формуванні резервів (забезпечень);
- здійсненні фінансових операцій.

Необхідно розглянути розміри **ставок податку на прибуток**, які визначаються положеннями статті 136 [1]. Зокрема, базова ставка податку на прибуток для підприємств складає 18 %. Порядок обчислення та сплати податку визначений статтею 137 [1].

Література: [1, 2, 14-20].

Тема 7. Податок на доходи фізичних осіб

Платники податку та об'єкт оподаткування. Поняття, склад загального оподаткованого доходу. Поняття та умови застосування податкових соціальних пільг. Ставки податку.

Ця тема є досить складною, тому слід запам'ятати, що оподаткування доходу фізичних осіб регламентується положеннями 4 розділу [1].

Платниками податку на доходи фізичних осіб (далі ПДФО) є:

- фізична особа (резидент, яка отримує доходи з джерелом їх надходження в Україні та іноземні доходи; нерезидент, яка отримує доходи з джерелом їх надходження в Україні);

– податковий агент (суб'єкт господарювання, що незалежно від форми нарахування (виплати, надання) доходу (у грошовій або не грошовій формі) зобов'язаний нараховувати, утримувати та сплачувати ПДФО до бюджету від імені та за рахунок фізичної особи з доходів, що їй виплачуються, вести податковий облік, подавати звітність та нести відповідальність за порушення норм та порядку, передбачених [1]).

Необхідно розібратися, що **об'єктом оподаткування** є: загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід; доходи з джерелом їх надходження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання); іноземні доходи, отримані резидентом з джерел за кордоном.

До загального місячного (річного) оподатковуваного доходу відносять: доходи у вигляді з/плати; суми винагород (виплат), нарахованих платником відповідно до умов цивільно-правового договору тощо (п. 164.2 [1]).

Слід запам'ятати, що при визначенні ПДФО з доходів у вигляді заробітної плати, вони можуть зменшуватись на суму податкової соціальної пільги за умови її застосування, що визначені статтею 169 [1].

Зокрема, право на податкову соціальну пільгу мають особи, заробітна плата яких у звітному місяці не перевищує прожитковий мінімум (встановлений для працездатної особи на 1 січня звітного року), помножений на 1,4 та округлений до найближчих 10 грн.

Відповідно до статті 167 [1] ставка податку на доходи фізичних осіб (зокрема, за звичайних умов, отриманих у вигляді заробітної плати) становить 18 %.

Література: [1, 2, 19, 20].

Тема 8. Податок на додану вартість

Поняття податку на додану вартість. Платники податку. База оподаткування. Податкові зобов'язання та кредит, дата їх виникнення. Ставки податку та порядок його обчислення й сплати. Електронне адміністрування податку на додану вартість.

Необхідно пригадати історію застосування податку на додану вартість (далі ПДВ). Вперше ПДВ був введений в 1954 р. у Франції для технологічного прориву в економіці шляхом залучення нових (внутрішніх) коштів до Державного бюджету. В Україні ПДВ був введений у 1992 р. З 01.01.2011р. питання щодо застосування ПДВ в нашій країні регулюються положеннями

5 розділу [1] та іншими нормативними документами [4 тощо].

Треба мати на увазі, що ПДВ є непрямим податком, що входить до ціни продукції, товарів, інших матеріальних цінностей та нематеріальних активів, робіт, послуг (далі – товарів (послуг)). Це частина приросту вартості, що створюється на всіх стадіях приросту виробництва товарів (послуг) або після митного оформлення і вноситься до Державного бюджету.

Студент повинен ознайомитись з положеннями статей 180 та 181 [1] щодо платників ПДВ та вимог з їх реєстрації. Так, **платником ПДВ** може бути суб'єкт господарювання, що: планує чи провадить господарську діяльність і реєструється за своїм добровільним рішенням як платник податку; ввозить товари на митну територію України в обсягах, які підлягають оподаткуванню; веде облік результатів діяльності за договором про спільну діяльність без утворення юридичної особи тощо.

Доцільно знати, що **обов'язковій реєстрації** (як платника ПДВ) підлягають особи, якщо загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів (послуг), що підлягають оподаткуванню, нарахована (сплачена) такій особі протягом останніх 12 календарних місяців, сукупно перевищує 1 млн.грн (без урахування ПДВ). Реєстрація здійснюється особою в контролюючому органі за своїм місцезнаходженням. Якщо особи, не зареєстровані як платники податку, ввозять товари на митну територію України в обсягах, що підлягають оподаткуванню згідно із законом (тобто вартістю більш ніж 1 млн грн), такі особи сплачують ПДВ під час митного оформлення товарів без реєстрації як платники такого податку. Також суб'єкт ринку, діяльність якого не підпадає до визначених положень, може зареєструватися як платник ПДВ на добровільних засадах.

Слід розглянути **базу оподаткування ПДВ** операцій з постачання товарів (послуг). Нею є їх договірна (контрактна) вартість, але не нижче звичайних цін, з урахуванням загальнодержавних податків та зборів. При імпорті товарів (послуг) базою оподаткування ПДВ є їх договірна (контрактна) вартість, але не нижче митної вартості товарів, з якої були визначені податки і збори, що справляються під час їх митного оформлення, за винятком ПДВ, що включаються в ціну товарів/послуг згідно із законом.

Представляють інтерес поняття податкового зобов'язання та податкового кредиту.

Податкове зобов'язання – загальна сума податку, одержана (нарахована) платником податку в звітному (податковому) періоді. Датою виникнення податкових зобов'язань вважається дата, яка у звітному (податковому) періоді припадає на подію, що сталася раніше:

– зарахування коштів від покупця (замовника) на банківський рахунок платника податку як передплату за товари (послуги), що підлягають постачанню (в разі постачання за готівку - оприбуткування коштів у касі платника податку);

– відвантаження товарів (при їх експорті – дата оформлення митної декларації), а для послуг – дата оформлення документа, що засвідчує факт постачання послуг платником податку.

Податковий кредит – сума, на яку платник ПДВ має право зменшити податкове зобов'язання звітного (податкового) періоду. Датою виникнення права платника податку на віднесення сум ПДВ до податкового кредиту вважається дата тієї події, що відбулася раніше:

– списання коштів з банківського рахунка платника податку на оплату товарів (послуг), що будуть отримані пізніше;

– отримання платником податку товарів (послуг).

Для операцій із ввезення на митну територію України товарів датою виникнення права на віднесення сум податку до податкового кредиту є дата сплати (нарахування) ПДВ за податковими зобов'язаннями.

Розміри ставок ПДВ застосовують відповідно до положень статей 193-195 [1].

Ознайомившись зі змістом статті 200 [1] студент матиме відомості про порядок визначення суми ПДВ, що підлягає сплаті до Державного бюджету або відшкодування з нього та строки проведення таких розрахунків.

Фахівець з обліку повинен знати, що на сьогодні здійснюється електронне адміністрування ПДВ. Для цього кожному платнику в Держказначействі на безоплатній основі відкривають спеціальні рахунки (електронні ПДВ-рахунки). Паперові податкові накладні відмінені, замість них оформляють електронні накладні в день виникнення податкових зобов'язань, які необхідно впродовж 15 днів зареєструвати в Єдиному реєстрі податкових накладних (ЄРПН). При цьому, нову накладну платник ПДВ може виписати на суму в межах наявних коштів на спеціальному рахунку відповідно до положень статті 200-1 [1].

Література: [1, 4, 8-17, 19, 20].

Тема 9. Акцизний податок

Платники акцизного податку. Об'єкт та база оподаткування. Підакцизні товари та ставки податку. Порядок обчислення акцизного податку та його сплати.

При роботі з цією темою студентів необхідно звернутися до положень 6 розділу [1]. Необхідно засвоїти, що **акцизний податок** – непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), що включається до ціни таких товарів (продукції). Платники акцизного податку визначені статтею 212 [1], зокрема до них відносять підприємства, що: виробляють підакцизні товари (продукцію) або ввозять їх на митну територію України; реалізують конфісковані та безхазяйні підакцизні товари тощо.

Об'єктами оподаткування є операції з реалізації підакцизних товарів (продукції), передачі їх до статутного фонду підприємства, ввезення таких товарів на митну територію України. **Базою оподаткування** є вартість підакцизних товарів або їх величина, визначена одиницях виміру ваги, об'єму, кількості товару (продукції), об'єму циліндрів двигуна автомобіля або в інших натуральних показниках.

При цьому студентів слід запам'ятати, що перелік підакцизних товарів та ставки акцизного податку на них визначені статтею 215 [1]. Так, до підакцизних товарів відносять: спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої, пиво; тютюнові вироби, тютюн та промислові замітники тютюну; пальне; автомобілі легкові, кузови до них, причепа та напівпричепа, мотоцикли, транспортні засоби, призначені для перевезення 10 осіб і більше, транспортні засоби для перевезення вантажів; електрична енергія.

Далі необхідно засвоїти порядок обчислення акцизного податку. Так, обчислення податку з товарів, вироблених на митній території України, а також реалізованих суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі здійснюється згідно статті 217, а імпортованих товарів – статті 218 [1].

Важливо знати, що визначені в податковій декларації суми акцизного податку перераховуються платниками до бюджету протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку подання податкової декларації за місячний податковий період. Суми податку з

алкогольних напоїв, для виробництва яких використовується спирт етиловий неденатурований, сплачуються при придбанні марок акцизного податку.

Література: [1, 19, 20].

Теми 10. Екологічний податок

Платники екологічного податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку за видами забруднень. Порядок обчислення й сплати податку.

Порядок визначення й сплати екологічного податку до державного бюджету України регулюється положеннями 8 розділу [1].

Важливо знати, що **платниками екологічного податку** є підприємства, що в процесі своєї господарської діяльності забруднюють навколишнє середовище шляхом: викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення; скидів забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти; розміщення відходів; утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені); тимчасового зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установленого особливими умовами ліцензії строку.

Об'єктом та базою оподаткування щодо екологічного податку є: обсяги та види забруднюючих речовин, розміщених відходів й обсяги електричної енергії, виробленої на атомних електростанціях.

Студенту слід усвідомити, що ставки екологічного податку в залежності від виду забруднень визначені статтями 243-248, а порядок його обчислення за певними формулами – статтею 249 [1]. Визначені в податковій декларації суми екологічного податку перераховуються платниками до державного бюджету протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку подання податкової декларації за кварталний податковий період.

Література: [1, 19, 20].

Тема 11. Місцеві податки і збори

Види місцевих податків і зборів. Платники та об'єкти оподаткування за видами місцевих податків (зборів). Ставки податків (зборів) та порядок їх обчислення й сплати.

При вивченні цієї теми необхідно засвоїти, що **місцеві податки (збори)** є джерелом формування місцевих бюджетів, кошти з яких йдуть на потреби

територіальних громад. До таких стягнень згідно [1] відносять: **податок на майно; єдиний податок** (тема 12); **збір за місця для паркування транспортних засобів; туристичний збір**.

Студентові слід звернути увагу, що **податок на майно** (розділ 12 [1]), складається з: податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (стаття 266); транспортного податку (стаття 267); плати за землю (статті 269-289).

Необхідно знати, що платниками **податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки**, є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості. **Об'єктом оподаткування** є об'єкт житлової та нежитлової нерухомості (в тому числі його частка).

При цьому слід усвідомити, що **базою оподаткування** є загальна площа об'єкта житлової та нежитлової нерухомості (в тому числі його частки). База оподаткування об'єкта, що перебуває у власності фізичної особи – платника податку, зменшується для:

- квартири/квартир незалежно від їх кількості - на 60 м²;
- житлового будинку/будинків незалежно від їх кількості - на 120 м²;
- різних типів об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток (у разі одночасного перебування у власності платника податку квартири/квартир та житлового будинку/будинків, у тому числі їх часток), - на 180 м².

Таке зменшення надається один раз за податковий (звітний) період (календарний рік) і застосовується до об'єкта житлової нерухомості, у якій фізична особа – платник податку зареєстрована в установленому законом порядку, або за вибором такого платника до будь-якого іншого об'єкта житлової нерухомості, який перебуває в його власності. Звітний податковий період дорівнює календарному року.

Слід зрозуміти, що ставки податку встановлюються за рішенням місцевих рад у розмірі, що не перевищує 1,5 % розміру мінімальної заробітної плати на 01 січня звітного року, за 1 м² бази оподаткування. Якщо ж загальна площа об'єкта житлової нерухомості (його частки) перевищує 300 м² (для квартири) та 500 м² (для будинку), то сума визначеного податку додатково збільшується на 25000 тис. грн на рік за кожен такий об'єкт.

Обчислення суми податку з об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, які знаходяться у власності **фізичних осіб**, здійснюється контролюючим

органом за місцем податкової адреси (місцем реєстрації) власника такої нерухомості. Податкове повідомлення-рішення про суму податку, що підлягає сплаті, та платіжні реквізити надсилаються державною податковою службою платникам за місцезнаходженням об'єкта житлової нерухомості. Податкове повідомлення-рішення про суму податку та платіжні реквізити платнику податку надає контролюючий орган до 01 липня року, що настає за звітним роком. Сплатити податок необхідно протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення.

Необхідно мати на увазі, що платники податку – **юридичні особи** самостійно обчислюють суму податку станом на 01 січня звітного року та до 01 лютого цього ж року подають контролюючому органу за місцезнаходженням об'єкта оподаткування відповідну декларацію, з розбивкою річної суми рівними частками поквартально. Ці частки податку сплачуються авансовими внесками щокварталу до 30 числа місяця, наступного за звітним кварталом.

Слід зазначити, що платниками **транспортного податку** є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які мають зареєстровані в Україні власні легкові автомобілі. **Об'єктом оподаткування** є легкові автомобілі з року випуску яких минуло не більше п'яти років (включно) та їх середньоринкова вартість становить понад 375 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року. **Базою оподаткування** є легковий автомобіль, що є об'єктом оподаткування. Ставка податку встановлюється з розрахунку на календарний рік у розмірі 25 000 грн за кожен легковий автомобіль. Звітний період щодо транспортного податку дорівнює календарному року. Порядок подання звітності, обчислення і сплати транспортного податку для фізичних та юридичних осіб такий же як і для податку на нерухоме майно.

Необхідно мати на увазі, що платниками **земельного податку** є власники земельних ділянок, земельних часток (паїв) та землекористувачі. **Об'єктами оподаткування** є: земельні ділянки, які перебувають у власності чи користуванні та земельні частки (паї), які перебувають у власності. **Базою оподаткування** є:

- нормативна грошова оцінка земельних ділянок з урахуванням коефіцієнта індексації;
- площа земельних ділянок, нормативну грошову оцінку яких не проведено.

Слід зазначити, що ставки земельного податку визначені статтями 274 та 277 [1]. Підставою для нарахування земельного податку є дані державного земельного кадастру. Звітним періодом для плати за землю є календарний рік. Порядок обчислення плати за землю визначений у статті 286, строк сплати –287 [1].

Студент повинен знати, що **платниками збору за місця для паркування транспортних засобів** (стаття 268-1 [1]) є юридичні, фізичні особи-підприємці, які організують та провадять діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів на майданчиках для платного паркування та спеціально відведених автостоянках. Перелік земельних ділянок, відведених для паркування транспортних засобів, в якому зазначаються їх місцезнаходження, загальна площа, технічне облаштування, кількість місць для паркування транспортних засобів, затверджується рішенням сільської, селищної або міської ради про встановлення збору. **Об'єктом оподаткування** є земельна ділянка, яка за рішенням влади спеціально відведена для забезпечення паркування транспортних засобів на автомобільних дорогах загального користування, тротуарах або інших місцях, а також комунальні гаражі, стоянки, паркінги (будівлі, споруди, їх частини), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету, за винятком площі земельної ділянки, яка відведена для безоплатного паркування транспортних засобів інвалідів. **Базою оподаткування** є площа земельної ділянки, відведена для паркування, а також площа комунальних гаражів, стоянок, паркінгів (будівель, споруд, їх частин), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету. **Ставки збору** встановлюються за кожний день провадження діяльності із забезпечення паркування транспортних засобів у гривнях за 1м² площі земельної ділянки, відведеної для провадження такої діяльності, у розмірі до 0,075% мінімальної заробітної плати на 01 січня звітного року (ставка та порядок сплати збору до бюджету встановлюються місцевою радою).

Звітним періодом вважається податковий квартал, за результатами якого платники збору у зазначені строки подають до державної податкової служби відповідну податкову декларацію.

Далі необхідно розглянути **туристичний збір**, особливості стягнення якого визначаються нормами статті 268 [1]. Платниками збору є особи, які прибувають на територію адміністративно-територіальної одиниці, на якій діє рішення сільської (селищної, міської) ради про встановлення туристичного

збору, та отримують послуги з тимчасового проживання (ночівлі) із зобов'язанням залишити місце перебування в зазначений строк. Треба мати на увазі, що **ставка збору** встановлюється у розмірі до 0,5% для внутрішнього туризму та до 5 % – для в'їзного туризму від розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного року, для однієї особи за одну добу тимчасового розміщення. **Базою справляння збору** є загальна кількість днів тимчасового розміщення у місцях проживання (ночівлі).

Слід пам'ятати, що справляння туристичного збору покладається на **податкових агентів**:

- суб'єктів господарювання, які надають послуги з тимчасового розміщення осіб у місцях проживання (ночівлі);

- квартирно-посередницькі організації, які направляють неорганізованих осіб з метою їх тимчасового розміщення у місцях проживання (ночівлі), що належать фізичним особам на праві власності або на праві користування за договором найму;

- юридичних осіб, які уповноважуються органами місцевого самоврядування справляти збір на умовах договору, укладеного з відповідною радою.

Перелік податкових агентів та інформація про них розміщуються та оприлюднюються на офіційному веб-сайті органів місцевого самоврядування.

Платники туристичного збору сплачують податковим агентам суму збору авансовим внеском перед тимчасовим розміщенням у місцях проживання (ночівлі). Сума збору, обчислена відповідно до податкової декларації за звітний (податковий) квартал, сплачується податковим агентом у строки, визначені для квартального звітного (податкового) періоду.

Література: [1, 19, 20].

Тема 12. Єдиний податок

Платники податку за групами та об'єкт оподаткування. Ставки податку (за групами платників) та порядок його обчислення й сплати. Порядок обрання, переходу на спрощену систему оподаткування чи відмови від неї. Відповідальність платника єдиного податку.

Студент повинен усвідомити, що **єдиний податок** сплачують до **місцевого бюджету** суб'єкти господарювання, які обрали відповідно до вимог глави 1 розділу 14 [1] спрощену систему оподаткування, обліку та звітності.

Суб'єкти господарювання (юридичні чи фізичні особи – підприємці), які застосовують спрощену систему оподаткування, поділяються (в залежності від виду діяльності, обсягу доходу та кількості найманого персоналу) на 4 групи платників єдиного податку:

– **перша група** – фізичні особи-підприємці, які не використовують працю найманих осіб, здійснюють роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню, їх обсяг доходу протягом календарного року не перевищує 300 тис.грн;

– **друга група** – фізичні особи-підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг платникам єдиного податку та населенню, виробництво або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, за умови, що протягом календарного року їх дохід не перевищує 1,5 млн.грн та не використовують працю найманих осіб або використовують працю не більше 10 осіб;

– **третья група** – фізичні особи-підприємці, які не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, не обмежена та юридичні особи – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 5 млн. гривень;

– **четверта група** – сільськогосподарські товаровиробники, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 %.

Необхідно ознайомитись із порядком застосування **ставки єдиного податку** (стаття 293 [1]) для його платників:

– першої групи: до 10% від розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи на 01 січня звітного року в місяць;

– другої групи: до 20% від розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи на 01 січня звітного року в місяць;

– третьої групи: 3% від доходу у разі сплати ПДВ та 5%, якщо ПДВ включається до складу єдиного податку;

– четвертої групи: розмір ставок податку з одного гектара сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду залежить від категорії (типу) земель, їх розташування (п. 293.9 [1]).

Платники єдиного податку **першої і другої груп** сплачують єдиний податок шляхом здійснення авансового внеску не пізніше 20 числа (включно) поточного місяця. Платники єдиного податку **третьої групи** сплачують єдиний податок протягом 10 календарних днів після граничного строку подання податкової декларації за податковий (звітний) квартал. Платники єдиного податку **четвертої групи**: самостійно обчислюють суму податку щороку станом на 01 січня і не пізніше 20 лютого поточного року подають відповідному контролюючому органу за місцезнаходженням платника податку та місцем розташування земельної ділянки податкову декларацію. Сплачують податок щоквартально протягом 30 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу, у таких розмірах: у I кварталі – 10 %; у II кварталі – 10 %; у III кварталі – 50 %; IV кварталі – 30 %.

Порядок обрання, переходу на спрощену систему оподаткування чи відмови від неї регулюється статтею 298 [1].

Слід пам'ятати, що платники єдиного податку несуть відповідальність за правильність обчислення, своєчасність та повноту сплати сум податку, а також за своєчасність подання податкових декларацій до контролюючих органів відповідно до положень [1].

Література: [1, 14-20].

2. ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

Студентами заочного факультету, які навчаються за спеціальністю 071 – облік і оподаткування, з дисципліни «Оподаткування підприємств» для засвоєння теоретичних засад та набуття практичних навичок щодо визначення податків (зборів), в 7 семестрі виконується індивідуальне завдання, яке складається з двох частин: теоретичної та практичної.

Індивідуальне завдання студент оформлює у прийнятний для нього спосіб – рукописний варіант в окремому зошиті або виконаний технічними засобами та роздрукований на листах формату А4.

2.1. Теоретична частина індивідуального завдання

В теоретичній частині студент виконує узагальнення результатів огляду нормативних та спеціальних джерел з теми, відповідно до індивідуального варіанта (табл. 2.1), який визначається студентом за формулою

$$V = MN, \quad (2.1)$$

де V – номер варіанта завдання;

MN – дві останні цифри номера залікової книжки студента (M – передостання цифра, N – остання цифра).

Якщо дві останні цифри номера залікової книжки студента знаходяться в межах 51-99, то варіант визначається за формулою

$$V = MN - 50. \quad (2.2)$$

Якщо дві останні цифри номера залікової книжки студента «00», то приймається варіант 50.

Наприклад, залікова книжка студента:

– № 181212, то для виконання завдання приймається варіант 12;

– № 181257, то приймається варіант 7 ($57-50=7$);

– № 181200, то приймається варіант 50.

Слід зазначити, що при виконанні теоретичної частини індивідуального завдання необхідно робити посилання на нормативні та спеціальні джерела, що були використані при розгляді теми за варіантом (див. табл. 2.1). Перелік таких джерел наводиться в кінці роботи під назвою «Перелік використаних джерел».

Таблиця 2.1

Теми до теоретичної частини

Номер варіанта	Тема
1	2
1	Нормативно-правові засади податкової системи України.
2	Податкова декларація.
3	Порядок надання документів платниками податків при перевірках.
4	Порядок списання безнадійного податкового боргу, строки давності та їх застосування щодо такого боргу.
5	Порядок оскарження рішень контролюючих органів.
6	Основні засади податкового законодавства України.
7	Електронний кабінет: особливості функціонування.
8	Загальні положення адміністрування податків (зборів).
9	Функції контролюючих органів.
10	Порядок оформлення результатів перевірок.
11	Економічна сутність оподаткування.
12	Особливості застосування пені до платників податків і зборів.
13	Відповідальність посадових осіб підприємства за: порушення в обліку та сплату податків й зборів; недотримання термінів надання звітності в контролюючі органи.
14	Функції податків. Прямі та непрямі податки.
15	Адміністративний арешт майна платників податків: особливості застосування.
16	Порядок погашення підприємством грошових зобов'язань (податкового боргу) у разі його ліквідації.
17	Принципи оподаткування.

Продовження таблиці 2.1

1	2
18	Порядок проведення документальних позапланових перевірок платників податків.
19	Особливості ведення Державного реєстру фізичних осіб – платників податків.
20	Посадові особи контролюючих органів та їх правовий і соціальний статус.
21	Класифікація видів податків (зборів) за різними ознаками.
22	Порядок взяття на податковий облік юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів.
23	Податкові консультації.
24	Повноваження Верховної ради України та органів місцевого самоврядування щодо податків (зборів).
25	Види перевірок платників податків.
26	Порядок розстрочення та відстрочення податкового боргу платника податків.
27	Строки проведення виїздних перевірок платників податків.
28	Складові, що визначаються під час встановлення податку (збору).
29	Загальні засади встановлення податків і зборів та їх види.
30	Види податкової звітності, терміни та порядок її надання.
31	Вимоги до підтвердження даних, визначених у податковій звітності.
32	Порядок проведення документальних планових перевірок платників податків.
33	Джерела погашення податкового боргу платників податків.
34	Види податків в Україні.
35	Порядок подання податкової декларації до контролюючих органів.
36	Умови та порядок допуску посадових осіб контролюючих органів до проведення документальних виїздних та фактичних перевірок.
37	Порядок обліку самозайнятих осіб – платників податків.
38	Платники податків: обов'язки; права; податкові агенти.
39	Податкові повідомлення-рішення та вимоги: порядок надання і відкликання.

Продовження таблиці 2.1

1	2
40	Види відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства.
41	Особливості застосування податкової застави майна платника податків.
42	Загальні положення щодо обліку платників податків.
43	Права контролюючих органів.
44	Умови продажу майна платника податків, що перебуває у податковій заставі.
45	Податкові системи зарубіжних країн.
46	Порядок проведення фактичної перевірки платників податків.
47	Перевірка платників податків (зборів) контролюючими органами.
48	Організація складання та надання податкової звітності.
49	Виникнення та формування податкової системи в Україні: історичний аспект.
50	Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів.

2.2. Практична частина індивідуального завдання

В практичній частині студенту за вихідними даними, що наведені в табл. 2.2, необхідно:

– вибрати завдання за індивідуальним **варіантом (остання цифра номеру залікової книжки:** наприклад, студент з номером залікової книжки № 181212 матиме варіант «2» за яким необхідно виконати завдання 2.1-2.3);

– **перерахувати** вихідні дані, позначені в табл. 2.2 зірочкою (*), додаванням останніх трьох цифр номера залікової книжки (наприклад, для студента з заліковою книжкою № 181212 та варіантом «2» позначена (*) базова сума 820^* м^2 в завданні 2.3 для подальших розрахунків складатиме 1032 м^2 ($1032 = 820^* + 212$);

– виконати наведені завдання відповідно до обраного варіанта.

Індивідуальні завдання практичної частини

Варіант	Номер завдання	Вихідні дані завдання
1	2	3
1	1.1	Наведіть формулу обчислення суми ПДВ на яку платник податку має право зареєструвати податкові накладні (розрахунки коригування) в Єдиному реєстрі податкових накладних.
	1.2	Визначити фінансовий результат діяльності підприємства та податок на прибуток за такими даними, тис. грн: доход від реалізації продукції – 4720* (в т.ч. ПДВ); собівартість реалізованої продукції – 3450; відсотки за кредит – 20*; адміністративні витрати – 100; фонд оплати праці робітників – 150; інші витрати діяльності – 120.
	1.3	Вартість перебування 3-х діб іноземного туриста в українському готелі (платник ПДВ) склалась із таких витрат: вартість проживання – 5000* грн; витрати на харчування – 2600 грн; прання одягу 280 грн. Визначити суму туристичного збору (ставка – 4%) та суму до сплати за перебування в готелі.
2	2.1	Ознайомившись зі змістом статей 22-30 [1] визначте сутність понять: об'єкт оподаткування; база оподаткування; одиниця виміру бази оподаткування; ставка податку; гранична ставка податку; абсолютна та відносна ставки податку; обчислення суми податку; податкові пільги.
	2.2	Підприємство, що виготовляє алкогольні напої за звітній місяць реалізувало: 1500*л пива (солодового); 480 л звичайного вина міцністю 12%; 900 л газованого вина міцністю 15% та 3270*л виноградного суслу. Визначити суму акцизного податку до сплати підприємством у звітному періоді.

Продовження таблиці 2

1	2	3
	2.3	Підприємець, що здійснює діяльність щодо забезпечення паркування транспортних засобів, для цієї мети орендував ділянку площею 820*м ² з якої 10% припадає на місця для паркування транспорту інвалідів. Ставка збору прийнята у розмірі 0,05%. Визначити суму збору, що підлягає сплаті до місцевого бюджету за третій квартал поточного року.
3	3.1	Ознайомившись з порядком обчислення екологічного податку (стаття 249 [1]) наведіть формули розрахунку цього податку в залежності від характеру забруднень.
	3.2	Працівникам цеху нарахована заробітна плата: Чайка О.М. – 18600 грн; Садовий В.В. – 9800 грн; Петренко Д.О. – 2100 грн. Із заробітної плати, крім обов'язкових утримань, стягуються профспілкові внески – 1%. Виконати необхідні розрахунки щодо визначення ПДФО та інших утримань з доходів працівників. Результати оформити у вигляді «Розрахункової відомості».
	3.3	Громадянин України має у власності: квартиру, загальна площа якої 95 м ² (житлова – 65 м ²); будинок у селі загальною площею 205*м ² ; будинок у садівництві загальною площею 48 м ² . За рішенням місцевої ради ставка податку складає 1,4%. Визначити суму податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, що необхідно буде сплатити власнику майна за поточний рік.
4	4.1	Відповідно до положень статті 75 [1] визначте підстави, предмет, місце й строки проведення перевірок платників податків контролюючими органами.
	4.2	ТОВ «Весна» на початку року придбало офісні меблі вартістю 7200* грн (в т.ч. ПДВ), строк їх корисного використання прийнятий за положеннями [1], ліквідаційна вартість – 400 грн. На підприємстві застосовується прямолінійний метод нарахування амортизації. Визначити,

Продовження таблиці 2.2

1	2	3
		яка сума амортизаційних відрахувань припадатиме на кожен рік експлуатації об'єкта.
	4.3	Підприємству, що здійснює діяльність щодо забезпечення паркування транспортних засобів, для цієї мети виділена земельна ділянка площею 840*м ² з якої 15 м ² відведено для паркування машин інвалідами. Ставка збору прийнята у розмірі 0,065%. Визначити суму збору, що підлягає сплаті до бюджету за 1 квартал поточного року.
5	5.1	Наведіть обов'язкові до заповнення реквізити при оформленні податкової декларації (стаття 48 [1]).
	5.2	Розрахувати суму податку на доходи працівникам підприємства, якщо у звітному періоді їм була нарахована заробітна плата: директор – 15000*грн; гол. бухгалтер – 9800 грн; менеджер – 6000*грн; прибиральниця – 3200 грн.
	5.3	Визначити суму туристичного збору якщо: вартість послуг за 5 днів проживання вітчизняного туриста в готелі (платник ПДВ) склали 4760* грн. Витрати на харчування склали 1820* грн; вартість телефонних розмов 65 грн; вартість прасування одягу 120 грн. Ставка збору складає 0,45%.
6	6.1	Визначте порядок й строки проведення перевірок платників податків контролюючими органами (статті 76-82 [1]).
	6.2	Визначте різницю між податковими зобов'язаннями та податковим кредитом підприємства з ПДВ за такою інформацією: – на поточний рахунок від ТОВ «Веста» надійшла передплата за продукцію на суму 6000000* грн (в т.ч. ПДВ), після чого вона була відвантажена покупцеві в повному обсязі;

Продовження таблиці 2.2

1	2	3
		<p>– відвантажена ВАТ «Комунар» продукція, що була сплачена у попередніх звітних періодах на суму 1980000* грн (в т.ч. ПДВ);</p> <p>– на поточний рахунок від ПП «Метал» надійшла передплата за продукцію на суму 120000 грн (в т.ч. ПДВ);</p> <p>– перерахована ВАТ «Нафта» передплата за паливо на суму 36000*грн (в т.ч. ПДВ);</p> <p>– придбані виробничі запаси на суму 240000* грн (в т.ч. ПДВ).</p> <p>Контрагенти підприємства є платниками ПДВ.</p>
	6.3	<p>На балансі у підприємства є 3 квартири в місті загальною площею – 72м², 124* м² та 260 м² й заміський будинок – площею 840* м². Обчислити суму податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки за поточний рік з розбивкою на авансові внески. Ставки податку складають: в місті – 1,2%; в селищі – 0,4%. Визначити суму податку на нерухоме майно з розбивкою на авансові внески в поточному році.</p>
7	7.1	<p>Які дії відповідно до статті 44 [1] повинен здійснити платник податків у разі втрати первинних документів, пов'язаних з обчисленням податків?</p>
	7.2	<p>Підприємство у звітному місяці виготовило 600* тис. цигарок та 2400* тис. сигарет з фільтром. Визначити суму акцизного податку до сплати підприємством у звітному періоді.</p>
	7.3	<p>Визначити суму туристичного збору та повну суму за рахунком, якщо: вартість послуг (без ПДВ) за 4 доби проживання відрядника в готелі склала 3700* грн. Витрати на харчування склали 1240 грн.; вартість телефонних розмов 65 грн. Ставка збору складає 0,45%.</p>

Продовження таблиці 2.2

1	2	3
8	8.1	Ознайомившись з положеннями статей 117-128 [1] визначте умови застосування та розміри штрафних санкцій, що застосовуються за порушення податкового законодавства.
	8.2	Розрахувати суму податку на прибуток за такими даними. У податковому періоді ВАТ «Зоря» реалізувало продукцію з наступною оплатою: ТОВ «Колос» на суму 600000* грн (в т.ч. ПДВ); ВАТ «Альфа» на суму 1800000* грн (в т.ч. ПДВ). Від ДП «Техмет» надійшла передплата за продукцію 420000 грн. Собівартість реалізованої продукції склала 1586000* грн, витрати на збут – 70000 грн, адміністративні витрати – 115000 грн. Перераховано ФОП Костенко Р.Д. (платник єдиного податку) за отримані у звітному періоді транспортні послуги – 25000* грн.
	8.3	Підприємству, що здійснює діяльність щодо забезпечення паркування транспортних засобів, для цієї мети виділена земельна ділянка площею 960* м ² з яких 45 м ² будуть відведені для паркування транспорту інвалідів. Ставка збору прийнята у розмірі 0,075%. Визначити суму збору за місця для паркування транспортних засобів, що підлягає сплаті до бюджету за 4 квартал поточного року.
9	9.1	Складіть переліки витрат, дозволених (п. 166.3 [1]) та не дозволених (пп. 166.3.4 [1]) до включення до податкової знижки.
	9.2	Визначте різницю між податковими зобов'язаннями та податковим кредитом підприємства за такою інформацією. Надійшли кошти від: <ul style="list-style-type: none"> – вітчизняного покупця за продукцію, що буде відвантажена в наступному податковому періоді, на суму 600* тис.грн; – вітчизняного покупця за продукцію, що була

Продовження таблиці 2.2

1	2	3
		<p>відвантажена в поточному періоді, на суму 240 тис.грн; – закордонного покупця за продукцію, що буде відвантажена в наступному податковому періоді, в еквіваленті 300* тис.грн.</p> <p>Вартість сировини, що надійшла від постачальника у звітному періоді складає 840* тис. грн, нарахована заробітна плата – 100* тис.грн, отримані послуги – 56 тис.грн. Контрагенти підприємства є платниками ПДВ.</p>
	9.3	<p>На балансі у підприємства є чотири квартири загальної площі – 68 м², 94м², 156 м² та 270* м² й будинок – загальною площею 720* м². Обчислити суму податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки за звітний період з розбивкою на авансові внески. За рішенням місцевої ради ставка податку складає 1,4%.</p>
0	0.1	<p>Наведіть обов'язкові реквізити, що додатково може містити форма податкової декларації в окремих випадках (стаття 48 [1]).</p>
	0.2	<p>ПП «Арсенал» на початку року придбало комп'ютер вартістю 24000* грн. (в.т.ч. ПДВ), строк його корисного використання прийнятий за положеннями [1], ліквідаційна вартість – 2000 грн. На підприємстві застосовується кумулятивний метод нарахування амортизації. Визначити, яка сума амортизаційних відрахувань припадатиме на кожен рік експлуатації об'єкта.</p>
	0.3	<p>Громадянин України має у власності: квартиру, загальна площа якої 78* м² (житлова – 54 м²); приватний будинок загальною площею 82* м² (житлова – 64 м²). Визначити суму податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, що необхідно буде сплатити власнику майна у поточному році, якщо за рішенням місцевої ради ставка податку складає 1,4%.</p>

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Податковий кодекс України зі змін. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Распопова Ю.О. Оподаткування підприємств. Частина 1 Основні засади оподаткування в Україні: Навч. посібник / Ю.О. Распопова, О.Л. Єршоміна. – Дніпро: НМетАУ, 2018. – 44 с.
3. Конституція України зі змін. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
4. Митний кодекс України зі змін. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення зі змін. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
6. Порядок формування плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників податків, затверджене наказом Міністерства фінансів України № 524 від 02.06.2015 (у редакції наказу Міністерства фінансів України № 386 від 26.03.2018) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-15#n16>.
7. Кримінальний кодекс України зі змін. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
8. Порядок електронного адміністрування податку на додану вартість, затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 569 від 16.10.2014р., зі змін. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/569-2014>.
9. Про затвердження форми податкової накладної та Порядку заповнення податкової накладної, Наказ Міністерства фінансів України № 1307 від 31.12.2015р.зі змін. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0137-16>.
10. Іванов Ю.Б. Податкова система: Підручник / Ю.Б. Іванов, А.І Крисоватий, О.М Десятнюк. – К.: Атіка, 2006. – 920 с.
11. Городков В.Б. Податки в Україні: від теорії до практики / В.Б. Городков, О.О. Воронська. – Дніпропетровськ: Акцент ПП, 2013. – 496 с.
12. Сердюк В.М. Податковий облік: Навч. посібник / В.М. Сердюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 312 с.

13. Податковий менеджмент: Навч. посібник / А.І. Крисоватий, А.Я. Кізима. – Тернопіль: Карт-бланш, 2004. – 304 с.
14. Ползікова Г.В. Методи та інструменти податкової оптимізації / Г.В. Ползікова // Економічний простір. – 2015. – № 93. – С. 221-249.
15. Чирва А.А. Вибір системи оподаткування, обліку та звітності суб'єктів господарювання: проблеми та шляхи їх вирішення / А.А. Чирва // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2014. – № 797. – С. 147-154. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPM_2014_797_21.
16. Рета М. Методичний підхід до вибору системи оподаткування підприємств малого бізнесу / М. Рета, І. Погорелов, М. Луцицька // Галицький економічний вісник. – 2013. – № 4 (43). – С. 135-145.
17. Філіппова С.В. Вибір системи оподаткування та організація податкового обліку суб'єктами малого підприємництва – юридичними особами на засадах альтернативності: монографія / С.В. Філіппова, М.О. Ананська. – Донецьк: Вид-во «Ноулідж», 2013. – 120с.
18. Методичні підходи до удосконалення бухгалтерського та податкового обліку, аналізу й аудиту в організаціях різних видів та масштабів діяльності: монографія / Г.О. Король, І.М. Ізвекова, Ю.О. Распопова та ін. – Дніпро: Середняк Т.К., 2016. – 84 с.
19. Бухгалтер 911. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buhgalter911.com/>
20. Бухгалтер 24 – Інформаційний бізнес портал. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.buh24.com.ua/>

Також рекомендується регулярно ознайомлюватись з матеріалами періодичних видань для бухгалтерів-практиків: «Все про бухгалтерський облік»; «Баланс»; «Податки та бухгалтерський облік»; «Дебет-Кредит» та ін.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1. РОБОЧА ПРОГРАМА ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИВЧЕННЯ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2. ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ.....	25
2.1. Теоретична частина індивідуального завдання.....	25
2.2. Практична частина індивідуального завдання.....	28
3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	35